

SRBI ČAME U LOGORU

Kakva je sudbina srpskih lepotica i radnika na građevinama u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, koji su žrtve raznih naših porevaranata?! Sedamnaest državljana Srbije i dva BiH, pritvoreni su zbog toga što nisu imali dozvole za rad, već samo za turistički boravak u toj zemlji. Hapšenje je najverovatnije usledilo pošto su naši ljudi, uglavnom mlade dame i momci, lepotice spremne da uđu u svet mode i građevinari, od poslodavaca zahtevali da im isplati zaostale zarade za tri meseca i da im se vrate pasoši koji su im bili oduzeti.

Među uhapšenima je bilo Beograđana, Novosađana, Pazaraca, Kragujevčana, Nišlija, Somboraca. Radnici Petar Jovanović, Aleksandar Radonjić, Davor Čomor, Besim Kurtanović iz Beograda, Šapčanin Radica Božić, Novopazarci Danijal Šved i Ragib Ličina i Prijedorčani Vladimir Mavić i Davor Dejanović, septembra prošle godine su preko agencije "Spajder net" otputovali u Emirate sa turističkim vizama, uz obećanje vlasnika da će "sve biti sređeno" u Abu Dabiju i Dubaju.

Vladimir Dromljak objašnjava da su, kao i većina radnika u Ujedinjenim Arapskim Emiratima, boravili sa turističkim vizama.

- Viza traje dva meseca. Kada nam je istekla, organizovali su nam formalni izlazak na ostrvo Kiš u Iranu, viza je produžena i mi smo vraćeni u Abu Dabi. Najveći broj radnika po tom principu radi u Emiratima - priča naš sagovornik i dodaje da su naši ljudi tamo gotovo jedini belci. - Najviše radnika sa ovog prostora radilo je na takozvanom Palma ostrvu u Dubaju. Mali broj nas radio je u Abu Dabiju. Moram reći da smo mi tamo jedina "bela" radna snaga, ne računajući kvalifikovane inženjere. Fizički radnici su, uglavnom crnci, sa Filipina, zatim Indijci, koji su jeftina radna snaga - objašnjava Dromljak.

NEVIDLJIVA FIRMA

Naš sagovornik kaže da su u tom gradu bili angažovani za rad na građevinama. Dobili uz posao na zgradi njihovog Ministarstva inostranih poslova. U Dubaju počinje gradnja rotirajućeg nebodera, čiji će stanari svaki dan imati drugačiji pogled. Cilindrična kula, visine 170 metara, svaki dan će se okretati za oko 50 stepeni, tako da će se za sedam dana okrenuti oko svoje ose tj. za 360 stepeni. Na njoj će raditi preko 200 građevinara dovedenih iz Srbije. Novac nije dobijen, kako im je obećala agencija "Spajder net", preko koje su otišli, jer se vlasnik te firme nenadano izgubio. - Poslodavci su mi ostali dužni oko dve hiljade dolara - tvrdi Vladimir Dromljak. Firma "Spajder net" registovana je u Agenciji za privredne registre sa adresom u lokalnu 52 JU biznis centra u Novom Beogradu i ispostavom u Čačku, u ulici Dragiše Miloševića 1. Kao osnivač, stoposlotni vlasnik i direktor te firme za promet i usluge upisan je Mensud Bibić. U oglaš-

ma koje je firma davala ljudi su se javljali i u kancelariju u ulici Prote Mateje 41, u Beogradu.

Na beogradskim adresama ova firma više ne postoji oko dva meseca. Na vrata kancelarije u sedištu firme stavljen je katanac i nalepnica da je lokal zatvorila tržišna inspekcija. Sa Mensudom Bibićem (42), zvanim Rudi, vlasnikom agencije "Spajder net", imale su posla i hrvatske vlasti 2003. godine. Taj "poduzetnik" u poslovima ugostiteljstva i salona lepote, završio je u pritvoru u Splitu zbog privrednih prevara teških oko 66.000 evra. Bibić je na crno vodio salone lepote, ali i dve picerije, i nije plaćao dugove niti porez državi. Pre pritvaranja bio je već prijavljivan zbog pretnji i prevara, kao i posedovanja pištolja bez dozvole.

GRAD SNOVA

"U Emiratima ima oko 2.000 naših ljudi, ali nema nijedno diplomatsko predstavništvo Srbije. Najbliža Ambasada Srbije je u Kuvajtu. Najveći broj naših ljudi, njih 600 rade kao stjuardese i stjuarti u raznim avio-kompanijama, a među njima je i desetak pilota. Ima dosta Beograđana i Novosađana, posebno bivših

izbeglica, koji su zaposleni na građevinama, ali do njih nisam doprla, jer oni ne zalaze u hotele za Arape. Naši inženjeri i građevinari rade na projektu Palm Džumeirah u Dubaju. Projekat obuhvata formiranje veštačkog ostrva u obliku palmine grane široke nekoliko kilometara i izgradnju nekoliko hiljada luksuznih objekata, koji su svi već prodati. To je poslovni centar koji vredi 15 milijardi dolara i koji će biti, posle Kineskog zida, najveća ljudska tvorevina na svetu. Ta grandioznost Dubajia prosto ubija običan ljudski život, jer u ovoj metropoli nema mesta za obične ljude. U Dubaju ne možeš da živiš bez 1.500 dolara mesečno. Sve je skupo, jer je sve veštačko. Ovde priroda, sem peska i sunčanice, ništa drugo ne daje. Ipak, i takva zemlja privlačna je za naše lepotice, koje preko agencija odlaze u Emirate sa snom da postanu manekenke ili filmske glumice azijskog ili svetskog glasa.

- "Dubai je danas lepši od

Njujorka, bogatiji od Londona, raskošniji od Pariza. Postanite zvezda modnih pista u Emiratima. Dođite da se uverite." Ovako je glasila reklama u jednom novosadskom listu, u kome je mladim devojkama nudeno da probaju da postanu nova Sidni Krafor. Imala sam tu nesreću da su me momci u Novom Sadu zvali Sidni, a majka me nagovorila da odem u Dubai. Sada ne znam kako da se vratim kući."

Ovo je samo deo priče Jasmine O. mlade Novosađanke, koja već devet meseci boravi u Emiratima i koja, kako nam je javila, živi svoj pakao u arapskom raju. Jasmina O. ima samo 19 godina, dugu crnu kosu, krupne crne oči i visinu od 178 cm. Završila je frizersku školu, manekenski kurs i na nagovor prijatelja i roditelja, jer liči na čivenu svetsku manekenku Sidni Kraford, pokušala da se okuša na pistama Dubaia. Pokazalo se, međutim, da je to bila samo zamka za naivne.

U svojoj ispovesti Jasmina O. otvoreno priča kako je postala srpska bela robinja u Ujedinjenim Arapskim Emiratima:

SRPSKO ROBLJE

- Ja sam u Dubai stigla u februaru 2006. direktnim letom iz Beograda, sa vaučerom u ruci, koji mi je garantovao da ću biti 3 meseca gošća jedne agencije, koja radi sa mladim manekenkama. Vaučer mi je nabavila prijateljica moje sestre, Olga M. koja je već 5 meseci bila u Dubaju i posle obuke, čekala svoj prvi manekenski angažman. Smestila sam se kod Olge u sobi neke oronule zgrade, u kojoj su bile još tri devojke iz Srbije i Bosne, koje su, takođe, čekale da počnu da rade kao manekenke. Do tada su, kako su mi objasnile, morale da rade ili kao stjuardese ili kao konobarice ili kao animir dame, da bi platile smeštaj, hranu i kupovale sebi garderobu - poverila nam se Jasmina O. iz Dubaia i nastavila svoju priču:

- Vrlo brzo sam se uverila da Dubai nije mondenska meka već veliki turistički i kockarski centar, kome su potrebni igrači, pevačice, animir dame, zabavljači, konobarice, kelneri, recepcioneri i pomoćni radnici. Za rad u ekskluzivnim hotelima, barovima i restoranima regrutuje se privremena radna snaga iz Evrope. To su, uglavnom mladi Srbi, Rusi, Bosanci, Bugari, pa i Grci, dok teže fizičke poslove obavljaju Indijci, Pakistanci, Filipinci i Bangladešani. Umesto da krenem na obuku za manekenku, meni je agencija ponudila dvogodišnji ugovor za zapošljavanje u jednom ekskluzivnom hotelu. Potpisala sam ugovor da ću mesečno dobijati 300 dolara kao konobarica. Međutim, kada sam počela da radim u baru tog hotela, bila sam zaprepašćena činjenicom da ću da radim 8

sati, da nosim vrlo kratku suknjicu i belu, gotovo, providnu majcu. I da za taj bakšiš treba da dozvolim gostima hotela i bara da me pipkaju, maze po rukama i ramenima i da mi šapuću opscene reči. Možda bih to i izdržala da sam ikada dobila bakšiš od 30 ili 50 dolara. Nisam dobijala ništa. Tu i tamo bi mi neki gost, uglavnom, muškarci u evropskim odelima, dodelio dolar ili dva. Kada sam se pobunila u agenciji mi je objašnjeno da se bakšiš dobija prema poenima. Najveću napojnicu dobijaju oni koji duže rade, a novopridošlima ostaje samo sitniš - kaže Jamisna O.

PREVARENA DAMA

- Vrlo brzo sam u Dubaju potrošila novac koji sam ponela sa sobom, jer sam morala da plaćam sobu 180 dolara mesečno. Morala sam da radim kao animir dama, odnosno kao prostitutka - nastavlja svoju ispovest Jasmina O. koja je, kako kaže bila prenežena kada su joj u agenciji oduzeli srpski pasoš:

- U ugovoru koji sam potpisala nigde se ne navodi da će mi agencija uzeti pasoš i da će moj pasoš biti njima zalog u slučaju mog raskida ugovora i moje namere da se naprasno vratim kući u Novi Sad. Prijateljica moje sestre Olga mi je objasnila da je to "normalno, jer agencija ne želi da pređe kod konkurencije" ili da pobježe iz Emirata pre isteka ugovora. Reč je o uceni, jer te gazde time što drže tvoj pasoš teraju da radiš i ono što ne želiš, samo da bi ispunili ugovor i zaradili na tebi. Jer, niko od nas ne zna koliko zgrada agencije uzima od hotelijera za svaku konobaricu, koju plaća samo 300 dolara mesečno. Kada sam tražila pasoš natrag, da bih putovala po Emiratima sa svojim ličnim dokumentom, nisam ga dobila.

- Naknadno sam saznala da je Savezni vrhovni sud Ujedinjenih Arapskih Emirata presudio 2003. godine da poslodavci ne smeju da zadržavaju putne isprave zaposlenih jer su u pitanju lična dokumenta. Ministarstvo rada ove zemlje štampalo je i pamflete na engleskom i arapskom jeziku u kojima se stranim radnicima savetuje da prijavljuju svako kršenje ovog propisa. Međutim, ovaj zakon se masovno krši, a mi nemamo kome da se žalimo. Kada sam ja glasno rekla da ću da se žalim u Beogradu, dobila sam savet da ćutim, jer mogu da ostanem bez posla u hotelu i da me prebace u neki noćni klub na kraju grada.

- Sada čujem da se u Beogradu digla prašina zbog srpskog belog roblja u Emiratima i da će i vlast da intervencije. Ako do toga dođe, mi ćemo da napišemo peticiju sa zahtevom da nam se vrate pasoši, raskinu ugovori zbog prevare i da se vratimo u Srbiju - javila nam je Jasmina O. mlada Novosađanka koja se nalazi na prinudnom radu u Dubaju.

M.L.